

Gewoon Royke

Roy Donders

Gewoon Royke

Niets te verbergen. Het altijd bijzondere
leven van de stylist van het Zuiden.

Het verhaal van Roy Donders is opgetekend
door Koen van Santvoord

ISBN 978-90-492-0261-3
ISBN 978-94-023-2272-9 (e-book)
ISBN 978-90-528-6712-0 (audio)
NUR 320

Omslagontwerp: DPS Design & Prepress Studio
Omslagbeeld: © Frank Ruiters
Zetwerk: Mat-Zet bv, Huizen

© 2024 Roy Donders, Koen van Santvoord en Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

De uitgever heeft ernaar gestreefd alle rechten van derden te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen contact opnemen met Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Vooraf

‘Hengelo, een hele goede middag! Hoe gaat het hier? Zijn jullie er klaar voor?!’ Roy loopt over het podium en kijkt de stampvolle zaal rond, waar gouden ballonnen aan het zwarte glitterplafond hangen en waar zo’n vijfhonderd liefhebbers van volkse muziek bijeen zijn gekomen. ‘Daar gáán we!’ Roy zwaait met zijn armen en zet zijn eerste nummer in:

*Vanaf die eerste dag
Ik wist niet wat ik zag
En ik was meteen verloren
El corazon, mi amor
La la la la la*

Het opzweepende flamenco-nummer doet het goed bij zijn publiek, dat voor het grootste deel uit woonwagenebewoners bestaat. Er wordt gedanst, gezwaaid, gekletst en gedronken; de sfeer zit er goed in. Als een meisje met down het podium op wil, knijpt Roy een oogje toe. Even later staat ze even hard mee te bewegen als de twee schaars geklede danseressen achter op het podium. ‘Lieve mensen!’ zegt Roy als de klanken van zijn openingsnummer wegsterven. ‘Mijn nieuwe single komt eind deze maand pas uit, maar ik zing

hem speciaal voor jullie vandaag al: *Ik ben geen casanova!*' Hij schopt zijn been in het luchtledige en roept: 'Drie, twee, één!' En daar gaat-ie weer.

In Zalencentrum De Waarbeek is het een vrolijke boel. Deze zondagmiddag staat de cd-presentatie van de Twentse volkszanger Justin Tonnema op het programma en Roy is gevraagd om zijn feestje luister bij te zetten. Ook Sieneke en nog een paar andere artiesten geven acte de présence.

Terwijl de meeste mannelijke bezoekers een eenvoudig t-shirt dragen, hebben de vrouwen zich feestelijk uitgedost. Ze dragen glitterkleding en mooie jurkjes en zitten goed in de haarlak en de make-up. Roy voelt zich thuis in dit gezelschap. Hij groeide op in een Tilburgse volksbuurt en was kind aan huis bij woonwagenkampen in de regio. Een net pak past niet bij zo'n optreden, legde hij onderweg in de auto uit, maar te sportief ook niet. De Stylist van het Zuiden staat daarom in een beige stretchbroek, een zwart bloesje en zwarte loafers op het podium. Om zijn linkerpols pronkt een gouden horloge en om de andere draagt hij een keur aan gouden armbanden. Zijn zwarte haren heeft hij strak naar achteren gekamd. 'Ik hou van een gladde look, een beetje Italiaans.' Zijn perfect getrimde baard en gouden Cartier-bril maken het plaatje compleet.

Roy loopt van voor naar achter over het podium. Hij draait rondjes, zwaait en wijst en maakt contact met zijn fans in de zaal. Soms staat hij even stil voor een foto. En dan, hup, gauw weer door. De tijd vliegt en het half uur waarvoor hij geboekt is zit er alweer bijna op. 'Mijn laatste liedje is waar het allemaal mee begon. De huispakken, de glitters, de pailletten. We gaan 'm doen: *Ik ben een jongen van de handel*. Komt ie-ie-ie!'

*Ik ben een jongen van de handel
Met een hele vlotte babbel
Ik zing en lach met iedereen
Nee, je hoeft me niets te leren
Ik heb nooit willen studeren
Laat me gaan, verdien m'n geld met m'n kleren*

Als Roy vanaf het podium dwars door het publiek terugloopt naar zijn kleedkamer (een rommelige ruimte, die tevens dienstdoet als opberghok) wordt hij om de haverklap aangeklampt door fans die met hem op de foto willen. Roy lacht zijn hagelwitte tanden bloot en geniet zichtbaar van alle aandacht. Een stuk of dertig selfies later zit zijn optreden erop. Nu wacht de lange terugweg naar Tilburg, een rit van twee uur. Maar eerst even een sigaretje.

Zijn zwager Johan is zijn vaste chauffeur en rijdt Roy al jaren van optreden naar optreden. Honderden, misschien wel duizend ritten hebben ze samen gemaakt. Van kleine cafeetjes tot een bomvol Ahoy, van cd-presentaties als vandaag tot een uitverkocht Gelredome. Ze reden heel Nederland door, gingen naar België, zelfs naar Duitsland toen Roy het daar – tevergeefs – probeerde als schlagerzanger ('Mijn muziek werkte daar niet'). Samen vlogen ze naar zonnige oorden in Spanje en Griekenland, waar Roy optrad in disco's vol vakantievierende Nederlanders.

Het is alweer tien jaar geleden dat Roy Donders, een gewone jongen uit Broekhoven, een ster werd uit de buitencategorie. Zijn realityserie *Stylist van het Zuiden* werd een kijkcijferhit. Roy veroverde Nederland met zijn harde krullen, glitters en pailletten. En zijn favoriete snack, een Brabants worstenbroodje, was nooit ver weg. Maar vooral werd hij bekend om zijn huispakken. Hij verkocht er

meer dan 250.000 van. Roy trad op als zanger van het levenslied, had zijn eigen café op de Tilburgse kermis. Hij was stylist, entertainer, ondernemer. Wat was hij eigenlijk niet?

Zijn vader Frans, moeder Nel, zus Rian en zwager Johan werden dankzij hem Bekende Nederlanders. Net als zijn opa Kees en oma Nel. Ook Roys liefdeslieven kende geen geheimen in die tijd. De tv-kijkers konden haast live meekijken hoe zijn relaties met Bas en Marvin op de klippen liepen.

Natuurlijk kwam tijdens die zes seizoenen niet alles in beeld. De momenten dat de roem en de overweldigende aandacht ('Ik voelde me soms net Michael Jackson') hem allemaal te veel werd. Dat hij zich terugtrok achter de rolluiken van zijn hoekwoning en als een dood vogeltje op de bank lag. De paniekaanvallen die hij had. De druk van de tv-zender die hij voelde om zijn leven te vormen naar de wensen van de kijker. Ze wilden zelfs dat hij ging trouwen omwille van de kijkcijfers.

Toen de camera's waren vertrokken, volgden jaren waarin Roy doodongelukkig was. Hij werd er rusteloos van. Zocht zijn geluk in drank en drugs, in eindeloze stapavonden. Maar die konden de leegte in zijn hart niet vullen. En erover praten deed hij niet.

En toen gebeurde wat niemand voor mogelijk had gehouden. Roy kreeg een relatie met een vrouw, met Michelle. Ze leerden elkaar kennen tijdens een artiestenreis in Griekenland. Hij kreeg gevoelens voor haar die hij niet kende. Of beter gezegd: niet méér kende. 'Ik heb altijd gehouden van *glamorous*, vrouwelijke vrouwen', zegt hij nu. 'Lang haar, een mooi lijntje, tieten. Precies zoals Michelle. Maar ik heb dat jaren weggestopt.' Samen kregen ze een dochtertje, Romi.

Sinds hij met Michelle is, moet hij zich altijd en overal verant-

woorden. ‘Wat ben je nou?’ vragen mensen dan. ‘Ben je nou homo of bi?’

De avond valt als Johan zijn auto de straat in draait. Roy is weer thuis. ‘Ging lekker, toch?’ zo evalueert hij zijn optreden. ‘Als ik zie dat mensen plezier hebben, dat ze het gezellig hebben, dan ben ik blij. Daar doe ik het voor. Die gekte van vroeger, toen ik niet meer normaal over straat kon, dat hoeft voor mij niet meer. Ik ben dankbaar dat ik het heb meegemaakt, maar ik zou het niet nog eens willen. Ik ben nu gelukkiger dan ooit.’

1. Jonge jaren

I

‘Ik was eigenlijk gestopt met roken’, zegt Roy terwijl hij zijn aansteeker uit zijn broekzak vist. ‘Michelle is net terug uit Suriname, ze was daar voor de opnames van *Echte meisjes in de jungle*. Die was van de stress weer gaan roken. Op het vliegveld had ze een paar sloffen sigaretten mee naar huis genomen. Dus ja. Zodoende.’

We zijn op weg naar basisschool Don Sarto, in het hart van Broekhoven, waar Roy tot zijn twaalfde op heeft gezeten. Het is maar een kort wandelingetje, de school ligt letterlijk bij hem om de hoek. Roy heeft wisselende herinneringen aan die tijd. Aan de ene kant koestert hij de warmte die hij kreeg van leerkrachten als juffrouw Anneke, aan de andere kant werd hij ook flink gepest toen.

De school weet dat hij komt. Als we aankomen staat directrice Nikkie ons al in de deuropening op te wachten. ‘Hé Roy! Leuk dat je er bent!’ roept ze van een afstandje. ‘Het is wel een rookvrije zone hier, hè?’ zegt ze voordat Roy het schoolplein wil oversteken. ‘O ja, dat is waar ook, haha.’ Hij neemt nog gauw een paar trekjes en mikt de half opgerookte peuk op straat.

Als Roy naar binnen loopt, neemt hij de omgeving even in zich op. ‘Poeh, het is lang geleden dat ik hier geweest ben. Dat was toen ons

Jari hier nog op school zat, de zoon van ons Rian. Dus dat is toch wel een jaar of tien geleden dan.’

De school ziet eruit zoals alle basisscholen. Gladde vloeren, tekeningen aan de muur, lichtbruine tafels en stoelen. De school maakt een nette en gezellige indruk. Na een korte rondleiding door het schoolgebouw nemen we plaats in het lokaal van groep 5. Het is studiedag vandaag: alle kinderen zijn vrij. Alleen de leerkrachten zijn aanwezig.

Juffrouw Anneke, al enkele jaren met pensioen, is speciaal voor Roy opgetrommeld vandaag. Ze heeft een vriendelijke uitstraling, lacht veel en begint meteen te vertellen. Liefst 46 jaar is ze kleuterleidster geweest en in die jaren heeft ze vele honderden, misschien wel meer dan duizend kinderen in de klas gehad. ‘En vaak ook de ouders van die kinderen. En soms zelfs de grootouders. Het is een volksbuurt hier, hè? De jongste werd al op haar 36e oma.’ Van al die kinderen, zegt ze, heeft er ze er misschien maar tien onthouden. Écht onthouden, van wie ze weet wat ze deden en hoe ze waren als kleuter. Sommige kinderen vallen nou eenmaal op. En Roy was er één van. ‘Roy was een heel blij kind. Heel zachtvaardig. Nul machogedrag, nooit vechten. Ik heb nooit tegen hem hoeven zeggen: “Roy, niet doen.” Roy wilde altijd verbouwen, dingen mooi maken. Hij ruimde liever de poppenhoek op dan dat hij ging spelen met andere kinderen. Dan ruimde hij het keukentje op, kleepte de pop netjes aan en legde die in haar bedje, met het dekentje er mooi overheen. Daarna zette hij alle stoeltjes keurig op een rij. Alles moest ordelijk, alles moest perfect. Ik herinner me ook nog een gymles. De stagiair had een parcours uitgezet waar Roy het niet mee eens was. Dan nam hij gelijk de boel over. Hij was niet bezig met klimmen en klauteren, zoals de andere kinderen, maar met de verfijning van het parcours zelf. Hij zette de bank wat steiler, sleep-

te er nog een mat of een springplank bij. Hij zette het helemaal naar zijn hand.'

'Maar', zegt ze er direct achteraan: 'De reden dat ik Roy heb onthouden komt ook door zijn moeder, Nel. Die ondersteunde de school waar ze kon. Als er een knutselochtend was kwam ze meehelpen. Als de school moest worden aangekleed voor carnaval of kerst, of als de school in herfst sfeer moest worden gebracht: op Nel konden we altijd rekenen.'

Roy is aan het denken gezet door de woorden van Anneke. 'Ik was een jaar of vier, dus wat weet ik er nog van? Maar als ik hoor dat ik liever de klas opruimde dan dat ik ging spelen met andere kinderen... werd ik toen al gepest dan?'

'Nee, dat heb ik toen niet gemerkt', zegt Anneke. 'Je was in die tijd gewoon een heel zacht aardige jongen waar iedereen graag mee omging. Tegenwoordig is dat steeds moeilijker in het onderwijs, maar als een kind een bepaalde behoefte had, liet ik hem in zijn wezen. Als jij liever ging opruimen dan spelen, Roy, prima. Zo bouw je een band op samen en voelt een kind zich prettig. En dan kan hij van daaruit gaan spelen en leren. Zo heb ik het altijd gedaan.'

Ook na zijn kleutertijd bleven ze contact houden. Roy stak een paar keer per week zijn hoofd om de hoek om even 'hallo' te zeggen en te vragen hoe het met juffrouw Anneke ging. 'Hoe ouder ik werd, hoe meer mijn geaardheid naar boven kwam. Op een gegeven moment ging ik alleen maar met meisjes om en niet met jongens. In die tijd begon het pesten. Dan wilde ik weg bij mijn klas en zocht ik een veilige plek. Juffrouw Anneke werd voor mij al heel snel een vertrouwenspersoon. Na schooltijd was ik soms uren bij haar in het lokaal. Dan hielp ik haar met opruimen en zo.'

Schooldirectrice Nikkie vraagt of we taart komen eten in de lerarenkamer. Als Roy even twijfelt, zegt Anneke: ‘Doe maar, Roy. Ze vinden het leuk om je even te zien.’ Van sommigen heeft Roy nog les gehad, maar veruit de meesten van de twintig aanwezige leerkrachten zijn van na zijn tijd. Roy drinkt een kop koffie, vult met zijn schaterende lach de hele ruimte en neemt de tijd voor wat selfies.

II

Zijn eerste stap op weg naar beroemdheid zette Roy toen hij vijf jaar oud was. Hij trad op in de *Mini-playbackshow*, het razendpopulaire tv-programma waarin kinderen hun favoriete artiest nadeden. Presentator was Henny Huisman, de grootste ster van Hilversum in die tijd. In het kledingwinkeltje op het podium zocht Roy naar de outfit van Marco Borsato, waarna hij gekleed in een zwart pak met bijpassende lakschoenen *De meeste dromen zijn bedrog* playbackte. De beelden staan nog op YouTube en zijn ronduit vertederend. We zien hoe de piepjonge Roy uitbundig meebeweegt op het ritme van de muziek, terwijl hij wordt omringd door vier danseresjes in witte jurkjes. Met zijn getoupeerde kapsel lijkt hij net een echte artiest. ‘Ik was helemaal gefocust op mijn kleren’, herinnert Roy zich nog. ‘Ik had voor het eerst lakschoenen aan en was alleen maar naar mijn schoenen aan het kijken. Ik vond ze zo mooi. Ja, dat weet ik nog goed.’

Was Roy een geboren artiest, iemand die altijd in het middelpunt van de belangstelling wilde staan? ‘Roy was zeker niet verlegen’, zegt juffrouw Anneke. ‘Hij hield van zingen, van spelletjes doen en van gezelligheid. Hij vertelde ook graag zijn verhaal in de kring. Maar om te zeggen dat hij als kleuter al heel erg op de voorgrond wilde treden, nee, dat ook weer niet.’

Roy: ‘Dat kwam misschien wat later dan, in groep 3 of 4.’

De *Mini-playbackshow* was op zaterdagavond vaste prik in huize Donders. ‘Ons Rian had er al eens aan meegedaan. Samen met een neef van ons zong ze *Run to me* van Anita Meyer en Lee Towers. Rian is alleen veertien jaar ouder dan ik, ik was toen nog niet geboren. Ons opa en oma waren daar altijd heel trots op, die vertelden daar vaak over. Zij waren dol op dansen en muziek en keken ook altijd naar die Duitse schlagerprogramma’s. Alles met zingen en dansen hebben ze altijd heel erg gestimuleerd bij mij. Op een dag lieten ze mij de beelden zien van Rian en ik vond dat geweldig. Vanaf dat moment wilde ik ook. Ik heb net zo lang bij ons mam aan haar kop gezeurd tot ze me opgaf.’

Anneke: ‘Jouw moeder was altijd heel meegaand in dingen die haar kinderen wilden. Daar deed ze alles voor. Andere moeders zouden zeggen: doe niet zo gek. Maar jouw moeder steunde haar kinderen onvoorwaardelijk.’

Roy: ‘Mijn moeder stond er duizend procent achter. Wat ze er zelf ook van vond.’

Na een geslaagde auditie mocht Roy door naar de uitzending. Hij kwam op tv! Ondertussen genoot Roy, klein als hij was, al bekendheid in de buurt. De lokale voetbalclub ks Broekhoven had een eigen carnavalsvereniging en Roy was daar al vanaf zijn derde de Jeugdprins. ‘In de kantine sprong ik op het podium, pakte de microfoon, stond te zingen en te dansen en ging voorop in de polonaise. Ik was echt een geschikt kind daarvoor. Vóór mijn tijd hadden ze geen Jeugdprins. Maar een kindje van drie dat geen schaamte kent en vooraan in de polonaise loopt, dat vindt iedereen prachtig natuurlijk. Ze dachten waarschijnlijk: die moeten we hebben. Als we straks gaan *dweilen* en andere verenigingen gaan bezoeken, dan vinden ze ons allemaal schattig met dat manneke voorop. Ons mam

is achter de naaimachine gekropen en heeft een cape voor me genaaid en een steek gemaakt met mooie veren erop. Dat was weer typisch ons mam. Ze steunde me altijd. Ik denk dat dat er wel voor heeft gezorgd dat ik later succesvol ben geworden. Want daardoor ga je als kind ook in jezelf geloven. Tot mijn twaalfde ben ik Prins geweest, ieder jaar opnieuw.’

Door zijn rol als Jeugdprins was Roy een bekende in de buurt. Dus wat deed zijn moeder toen hij mee mocht doen aan de *Mini-playbackshow*? Die regelde een touringcar! Iedereen legde geld in en de hele buurt ging mee naar de studio in Aalsmeer. Juffrouw Anneke kreeg een dag vrij van de directeur om haar leerling te begeleiden. Roy: ‘De halve tribune in die studio zat er voor mij, haha.’

Roy weet nog dat hij in dezelfde kantine zat te eten als de cast van *Goede Tijden, Slechte Tijden* en dat hij met iedereen op de foto ging. ‘Ik weet nog precies welke studio het was, want sinds ik bekend ben, ben ik daar vaak terug geweest. Iedere keer als ik daar ben, denk ik weer even aan vroeger. Hoe ik door de gangen liep, hoe ik keek naar de foto’s van de sterren aan de muur. Ik weet zelfs nog precies in welke kleedkamer ik toen zat.’

Henny Huisman was heel aardig tegen hem, maar de kleine Roy was toch wel onder de indruk. ‘Alsof je als kind Mickey Mouse ontmoet. Ik keek elke week naar hem op tv en ineens zag ik hem in het echt. Ik was verlegen en gaf korte antwoorden op de vragen die hij stelde. Ik merk het nu zelf ook. Als kinderen hysterisch doen als ze me tegenkomen, stel ik me altijd voor dat ze me zien als Pardoes uit de Efteling.’

Carlo Boszhard en Sugar Lee Hooper zaten in de jury destijds. ‘Ze waren heel positief. Ze vonden me schattig en lief en vonden dat ik zo goed de tekst kende.’ Roy weet niet meer als hoeveelste hij

eindigde, in ieder geval niet als winnaar. ‘Ik weet nog wel dat ik boos was, omdat er iemand had gewonnen die een kind van een personeelslid bleek te zijn. Die werkte daar als schoonmaker of zo. Een paar jaar later heb ik nóg eens meegedaan, toen als Wes met het nummer *Alane*. Ik was helemaal geschminkt en had dreadlocks weet ik nog, maar verder heb ik daar niet zoveel herinneringen aan. Ook toen won trouwens een kind van een medewerker. Maar die was ook echt goed.’

De jury was snel weer weg na de opnames, weet Roy nog. ‘Maar Carlo Boszhard zei nog: “Als ik je ooit ergens mee kan helpen, laat het me weten.” En dat heeft hij later, toen ik een jaar of zestien was, helemaal waargemaakt.’ Diezelfde Carlo had toen niet kunnen bedenken dat hij jaren later Roy zou persifleren in *De tv Kantine*, royaal spuitend met haarlak en het ene na het andere worstenbroodje naar binnen schrokkend.

Na afloop van zijn eerste tv-optreden was de vijfjarige Roy bekaft van alle indrukken. Het was een lange dag geweest, met lange wachttijden tussen de opnames door. ‘Op de heenweg ging ik met de auto mee, omdat ik er als kandidaat eerder moest zijn. Maar ik ging met de touringcar mee terug naar Tilburg. Ik heb de hele rit bij juffrouw Anneke op schoot gelegen.’

Dan, na een korte pauze: ‘Die dag is me altijd bijgebleven. Met zo’n touringcar, de hele buurt mee. Heerlijk. Wie kan dat zeggen?’

III

In een volkswijk als Broekhoven staan kinderen niet op plek één maar nóg hoger. Kinderen, daar moet je van afblijven. En dat gaat ver, ook op school. Het gaat er bij ons heel anders aan toe dan op scholen in andere wijken. Een moeder van een klasgenootje van mij is denk ik wel tien keer het klaslokaal binnen gestormd. Dan trok ze de deur open, deed haar oorbellen uit, deed haar haar in een knot en vloog ze de docent aan. “Meekomen jij, mee naar buiten. Nu!” En dan ging het op de gang verder.

De middag ervoor was haar dochter dan thuisgekomen met een of ander verhaal. Dat ze onterecht straf had gekregen of dat ze bij haar arm was gepakt door de docent, zoiets. Die verhalen werden blindelings geloofd en dan kwam die moeder verhaal halen. Wat er op de gang precies gebeurde wisten wij als kind ook niet. Ergens vonden we het ook wel stoer dat die moeder het zo voor haar kind opnam. Het kwam ook regelmatig voor dat moeders elkaar in de haren vlogen. Eén verkeerd woord over je kind en je hebt ruzie. Zo ging dat bij ons.

Mijn eigen moeder was niet anders. Heel veel leerkrachten zijn snel geneigd om te zeggen: “Sst!”. Dan moest iedereen opeens stil zijn. Daar kon ik niet tegen. Als ik midden in mijn verhaal zat, wilde ik dat afmaken. Niet om de les te verstoren, maar om mijn mening

te geven. Of om te zeggen wat ik had meegemaakt. Als ik thuis kwam en vertelde dat ik straf had gekregen, ging mijn moeder naar school en zei ze tegen die leraar: “Luister, alles leuk en aardig. Maar mijn kind mag gewoon zijn mening geven. Of jij dat nou wel of niet leuk vindt, dat is jouw probleem. En als je het daar niet mee eens bent, *dan doe de oew oren mar dicht.*” Dat is hoe ik groot ben gebracht. En dan is ons mam nog heel mild, in vergelijking met de rest van de buurt, haha. Want slaan deed ze niet.

Ik herinner me nog dat die ene moeder zich moest melden bij de directeur, meneer Van Spreeuwel. Dat zal vaker gebeurd zijn, als kind krijg je dat niet allemaal mee. Maar ik weet nog goed dat onze juf een week later opstapte. Overspannen, denk ik.

Als ik er zo op terugkijk: het heeft nooit aan de leerkrachten gelegen. Totaal niet. Ik heb me bij iedereen op m'n gemak gevoeld. Maar ja, sommige ouders zitten misschien in de problemen. Ze kunnen het leven niet aan, krijgen hun rekeningen niet betaald, hebben ruzie, zijn het weekend te ver doorgezakt, hebben te veel drugs gebruikt. Ik kan wel honderd redenen bedenken waardoor ze prikkelbaarder waren. Maar ook als er geen problemen thuis waren, waren die moeders zo. Want van hun kinderen blijf je af.

We gingen eens op schoolreisje naar de Efteling en dan mogen er altijd een stuk of vier, vijf ouders mee als begeleider. Maar alle moeders wilden mee, dus dat gaf gedoe. Wie mocht wel mee, wie niet? Dus wat zeiden die moeders: “Als ik niet mee mag, dan gaat mijn kind ook niet mee. Dan hou ik hem thuis.” Ik mocht zelf ook niet mee op schoolreisje. Alleen als mijn moeder mee mocht, anders niet. Dat was mijn hele basisschooltijd zo, ik wist niet beter.

Uiteindelijk hadden die moeders iets bedacht. Ze kochten allemaal zélf een kaartje voor de Efteling. Want ja, dat is niet verboden.

Dan moesten ze zelf rijden en zelf betalen, maar dat boeide niet. Liepen ze alsnog allemaal met hun eigen kind door het park. Kijk, voor mij is dat normaal. Het is hoe ik ben opgevoed. Maar eigenlijk is het niet normaal. Ik merk het nu bij ons thuis. Michelle heeft een dochtertje uit een eerdere relatie, Bibi. Zij woont bij ons, om het weekend en elke woensdag om de week is ze bij haar vader. Bibi is nu acht en ging laatst alleen mee op schoolreisje. Mies vindt dat goed. Ik ben dan heel erg geneigd om tegen haar te zeggen: “Hoezo laat je Bibi alleen gaan? Waarom ga jij niet mee?” Ik ben zó beschermd opgevoed. Ik vind het gewoon heel eng om dat los te laten.

Met het schoolkamp van groep 8 ben ik ook niet meegegaan. Ons mam vond dat gewoon niks. Die was bang dat er iets gebeurde. Dat ik kwijtraakte, verdronk, of weet ik veel wat. Ik denk dat de helft van de klas niet meeging. Sommige kinderen gingen wel mee, maar die mochten niet blijven slapen. Die werden dan elke dag gehaald en gebracht.

Nee, loslaten, daar is ons soort mensen niet zo goed in.

Wat aandacht betreft, ben ik écht verwend. Mijn vader en mijn moeder hebben me altijd in alles gesteund, ook als ze het niet mee eens waren. Maar ze zeiden ook vaak genoeg “nee”, vooral bij dingen van waarde. Ik reed als laatste in de wijk op een scooter. Maar ja, we hadden dan ook geen wietplantage op zolder, haha. Ik ben nooit een verwend kutjong geweest, ben nooit zo’n kind geweest dat schreeuwend op de grond ging rollen als hij zijn zin niet kreeg. Aandacht is uiteindelijk meer waard dan spullen, dat hadden mijn ouders goed gezien. Ons Rian is eigenlijk hetzelfde opgevoed, ook al is ze veertien jaar ouder. Rian zat iedere dag met haar meidenclub bij ons binnen. Ons mam zat dan met die meiden te knutselen, op te maken, noem maar op. En nu doet ze hetzelfde met haar kleinkinderen.’

IV

De taart is op, we lopen terug naar het klaslokaal van zojuist en nemen plaats op de kinderstoeltjes. ‘De schoolse vakken, lezen en rekenen, dat was niet helemaal jouw ding’, zegt juf Marleen, die Roy in groep 5 onder haar hoede had. Roy buldert van het lachen. ‘Herkenbaar!’

‘Je had er de aandacht niet voor’, gaat ze verder. ‘Jij deed liever creatieve dingen. Handvaardigheid, tekenen, knutselen, springen en dansen. En bij toneelspelen, dat weet ik ook nog, kwam je in vol ornaat. Dan had je hakken aan, een grote sjaal om. Jij deed dat gewoon, zonder schaamte. En ik kan me ook nog herinneren dat je op een klassenfoto stond met een bandana om. Niemand deed dat, behalve jij.’

‘Dat was in de tijd van de Backstreet Boys’, zegt Roy. ‘Daar wilde ik toen op lijken.’

Ook juf Ellen is erbij komen zitten. Ze had Roy in groep 2. ‘Ik weet nog dat je een keer viel en “au” riep omdat je pijn had. Maar toen je zag dat je kleren vies waren, toen zette je het pas echt op een huilen, haha.’

Roy vindt het leuk en herkenbaar, al die verhalen, maar hij zit hier eigenlijk voor iets anders. Hij wil een serieus onderwerp aansnijden:

pesten. In zijn kleuterjaren had hij nog een paar vriendjes op school, zachtaardige jongens met wie hij het goed kon vinden. Maar zo ongeveer vanaf groep 3 had hij vooral vriendinnen. ‘De jongens hier in de buurt waren niet mijn type. Van die echte jongens-jongens die alleen maar met voetbal bezig waren. Ik hield van mooie kleren, van haren, van er mooi uitzien. Ik zat op streetdance, bij een musicalclub. Ik *levde* niet met die jongens. Had er ook geen gespreksstof mee.’

Zo rond groep 5 begon het, weet Roy nog. ‘Je wordt wat ouder, dus die jongens zagen ook dat ik alleen maar met meisjes omging en nooit een voetbal aanraakte. Buiten op de speelplaatsjes in de buurt begon het pesten.’ Tegen juf Marleen: ‘Heb jij daar ooit iets van meegekregen?’

‘Nee.’

‘Ik had eigenlijk verwacht van wel’, zegt Roy met teleurstelling in zijn stem.

‘Het was in ieder geval niet zichtbaar in de klas.’

‘Ik denk dat ik het altijd voor mezelf heb gehouden.’

‘Kinderen zijn heel hard, die vellen meteen een oordeel’, vervolgt Roy. ‘Het scheldwoord dat heel erg in mijn hoofd zit, is “dikke homo”. Ik kan het bijna niet uitspreken. Ik werd heel vaak zo genoemd en dat heeft me ontzettend veel pijn gedaan. Maar ik liet dat nooit merken, sprak er ook met niemand over. In het speeltuintje of op het schoolplein was ik altijd de pispaal. Als we verstoppertje gingen spelen werd er niet eerlijk geloot, maar was ik altijd degene die iedereen moest gaan zoeken. Niet één keer, maar soms wel drie, vier keer achter elkaar. Ik was toen nog een heel bleu, lief, verlegen *menneke*, dat helemaal niet van ruzie hield. Dus zei ik maar niks, ik liet het gebeuren.’

Het is niet zo dat ik in elkaar werd geslagen of dat mijn spullen werden afgepakt. Ik werd vooral buitengesloten. Vaak ben ik uitge-

lachen door een hele groep kinderen, terwijl niemand het voor me opnam. Dat zijn de momenten dat ik me heel erg kut voelde. Eenzaam. Dan liep ik in mijn eentje weg, terug naar huis, met tranen in mijn ogen. Ik vond het heel moeilijk om daar met mijn ouders over te praten. Iedereen schold me uit voor homo, terwijl ik me zelf helemaal niet zo voelde. Hoe oud was ik? Acht, negen, tien? Ik was bang dat ze zouden vragen of ik echt op jongens viel. Daarom vertelde ik thuis maar niks.

Het lastige was ook dat het pesten zo onvoorspelbaar was. Soms beschermden mijn vriendinnen mij. Als er iemand iets vervelends zei, namen ze het voor me op. Maar als die meiden net verkering hadden met die jongens, of stoer wilden doen, dan gingen ze mee pesten en stond ik er alleen voor. Als ik naar een speeltuintje ging, wist ik nooit wat voor avond het zou worden. Of de stemming pro- of anti-Roy was. Dat voelt natuurlijk heel onveilig. De enige die het altijd voor me opnam was Joeyella, mijn achternichte.

Ik weet nog dat er een buurtfeest was hier in de wijk en het was weer eens iedereen tegen mij. Op een gegeven moment schold een meisje me uit voor homo. Het zat me zó hoog, ik was er zó klaar mee, dat ik haar ben aangevlogen en aan haar haren naar de grond heb getrokken. Toen ben ik naar huis gerend, want ik het vond het verschrikkelijk wat ik had gedaan. Ik hield helemaal niet van vechten. Maar ik denk dat het een noodkreet was: tot hier en niet verder.

De camping was voor mij een escape. Daar gingen we elk weekend en alle vakanties heen. Ik had daar een heel hecht vriendinnenclubje, daar had ik nergens last van. Maar daarbuiten heeft het pesten wel tot aan groep 8 geduurd. Toen werd ik weerbaarder, had ik beter mijn woordje klaar. En ik nam me voor: als ik straks naar de middelbare school ga, maak ik een nieuwe start. De eerste die me dan homo noemt, die zal het weten ook.'